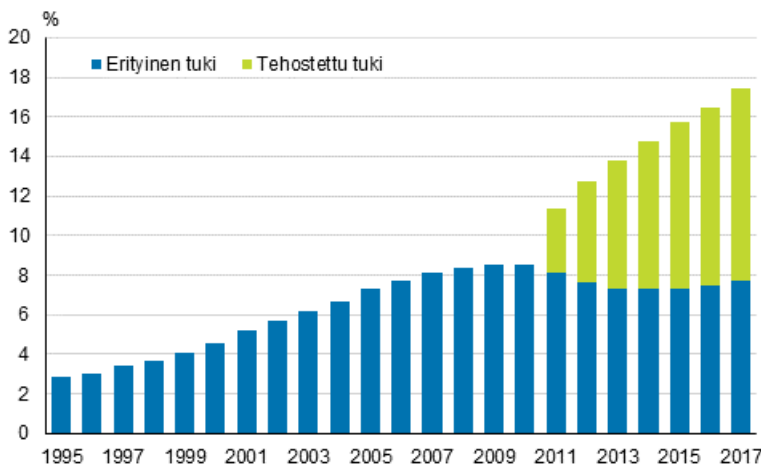

Erityisopetus 2017

Yhä useampi peruskoululainen sai tehostettua tai erityistä tukea

Peruskoulun oppilaista 17,5 prosenttia sai tehostettua tai erityistä tukea syksyllä 2017. Tehostettua tukea sai 54 300 eli 9,7 prosenttia peruskoulun oppilaista ja erityistä tukea 43 100 eli 7,7 prosenttia peruskoulun oppilaista. Tehostetun tuen oppilaiden osuus kasvoi edellisvuodesta 0,8 prosenttiyksikköä ja erityisen tuen oppilaiden osuus 0,3 prosenttiyksikköä. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen koulutustilastoista.

Tehostettua ja erityistä tukea saaneiden peruskoululaisten osuus kaikista peruskoululaisista 1995–2017,% 1)

1) Ennen vuotta 2011 erityisopetukseen otetut ja siirretyt oppilaat on rinnastettu erityistä tukea saaneisiin oppilaisiin.

Tehostetun tuen oppilaista poikia oli 64 prosenttia ja tyttöjä 36 prosenttia. Erityistä tukea saaneista poikia oli 71 ja tyttöjä 29 prosenttia. Syksyllä 2017 oppilaita peruskoulun esi-, perus- ja lisäopetuksessa oli 556 700, joista poikia 51 prosenttia ja tyttöjä 49 prosenttia.

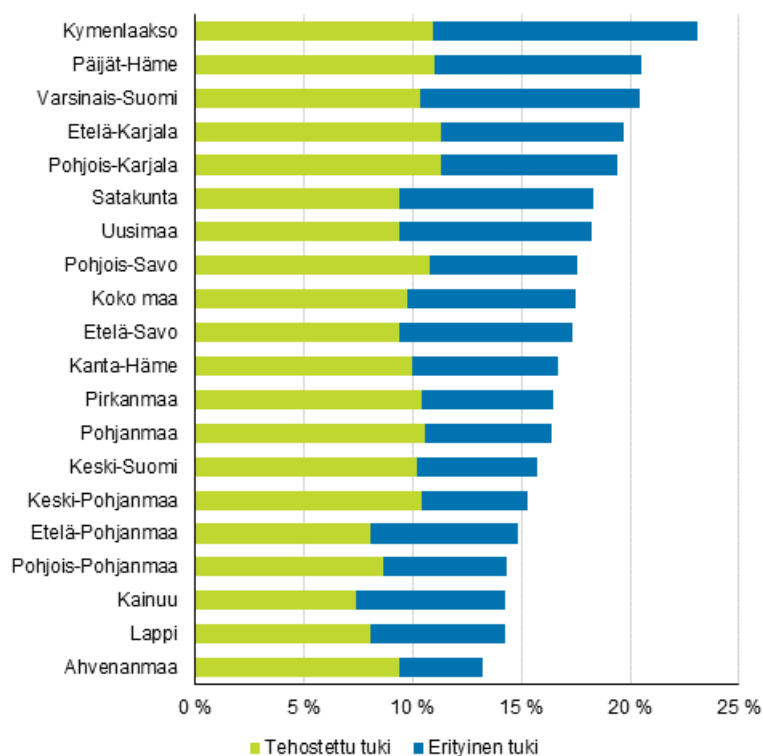
Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kolme tasoa ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Näistä oppilas voi saada kerrallaan vain yhden tasoista tukea. Peruskoulun erityisopetustilasto sisältää tietoja enimmäkseen [tehostetusta ja erityisestä tuesta](#). Lisäksi tilastossa on tietoa yleisenä tukena järjestetystä osa-aikaisesta erityisopetuksesta.

Erityisopetustilastoon liittyvät [tietokantataulut](#) ja esi- ja peruskouluopetustilaston [tietokantataulut](#) mahdollistavat oppilaiden saaman tuen tarkastelun esimerkiksi alueittain ja opetuksen toteutuspaikan mukaan. Tietoja ammatillisen koulutuksen erityisopetuksesta on koottu tämän julkistuksen tekstiosan loppuun sekä [liitetaulukkoon 9](#).

Tehostetun tuen määrä lisääntyy tasaisesti kaikissa Manner-Suomen maakunnissa

Vuonna 2017 tehostettua tukea järjestettiin edellisvuotista useammalle oppilaalle kaikissa muissa maakunnissa paitsi Ahvenanmaalla. Kehitys on ollut samansuuntaista kaikissa Manner-Suomen maakunnissa vuodesta 2011, jolloin otettiin käyttöön valtakunnallinen koulunkäynnin ja oppimisen tuen kolmiportainen järjestelmä. Vuonna 2017 suhteellisesti eniten tehostetun tuen määrä lisääntyi Kainuussa ja Keski-Pohjanmaalla. Tehostettua tukea saaneiden oppilaiden osuus oli suurin Etelä-Karjalassa ja Pohjois-Karjalassa ja pienin Kainuussa. Tehostettua tukea saaneiden oppilaiden osuus kaikista oppilaista oli eri maakunnissa 7–11 prosenttia.

Tehostettua tai erityistä tukea saaneiden peruskoululaisten osuus maakunnittain 2017, %

Erityistä tukea saaneiden oppilaiden osuus peruskoulun oppilaista vaihteli maakunnittain 4–12 prosentin välillä. Erityistä tukea saaneiden osuus Manner-Suomen maakunnista oli pienin Keski-Pohjanmaalla ja suurin Kymenlaaksossa. Ahvenanmaalla erityistä tukea saaneiden osuus oli 4 prosenttia.

Tehostettua tai erityistä tukea saavien peruskoululaisten osuus vaihtelee maakuntien välillä. Manner-Suomen maakunnista suurin tehostetun ja erityisen tuen saajien yhteenlaskettu osuus löytyi Kymenlaaksosta, jossa tehostettua tai erityistä tukea sai 23 prosenttia oppilaista. Pienimmät tuen saajien yhteenlasketut osuudet olivat Lapissa, Kainuussa ja Pohjois- ja Etelä-Pohjanmaalla, kaikissa alle 15 prosenttia.

Erityiskoulussa kokonaan opetuksensa saavien osuus pienenee

Erityistä tukea saaneista oppilaista 9,5 prosentilla opetus annettiin kokonaan erityiskoulun erityisryhmässä syksyllä 2017. Kokonaan erityiskoulun erityisryhmässä opetuksensa saavien osuus on pienentynyt vuosittain; vuonna 2011 osuus oli 13 prosenttia, vuonna 2014 se oli 12 prosenttia, ja vuonna 2016 10 prosenttia. Muun kuin erityiskoulun erityisryhmässä kokonaan opetuksensa saavien osuus on pysynyt viime vuodet ennallaan, noin 28 prosentissa.

Erityistä tukea saaneista oppilaista 37 prosenttia sai opetuksensa kokonaan erityisryhmässä ja 21 prosenttia kokonaan yleisopetuksen ryhmässä. Loput 42 prosenttia sai osan opetuksestaan yleisopetuksen ryhmässä ja osan erityisryhmässä.

Erityisen tuen oppilaista 24 prosentilla oli pidennetty oppivelvollisuus. Pidennetyn oppivelvollisuuden osuudet ovat pienentyneet viime vuosina.

Yleinen oppimäärä yhä yleisempi erityisen tuen oppilailla

Peruskoulun perus- ja lisäopetuksessa erityistä tukea saaneista oppilaista 53 prosenttia opiskeli kaikissa aineissa yleisopetuksen oppimääriä syksyllä 2017. Yleisen oppimäärän mukaisesti opiskelevien osuus on kasvanut vuosittain; vuonna 2011 osuus oli 44 prosenttia, vuonna 2014 se oli 47 prosenttia, ja vuonna 2016 se oli 51 prosenttia.

Vuonna 2017 erityistä tukea saaneista oppilaista 12 prosentilla oli yksilöllistettyjä oppiaineiden oppimääriä yksi, 13 prosentilla kaksi tai kolme ja 17 prosentilla neljä tai enemmän. Toiminta-alueittain erityisen tuen oppilaista opiskeli 5 prosenttia. Opetus voidaan järjestää toiminta-alueittain, jos oppilaan vaikean vamman tai sairauden vuoksi opetusta ei voida järjestää oppiaineittaisten oppimäärien mukaan.

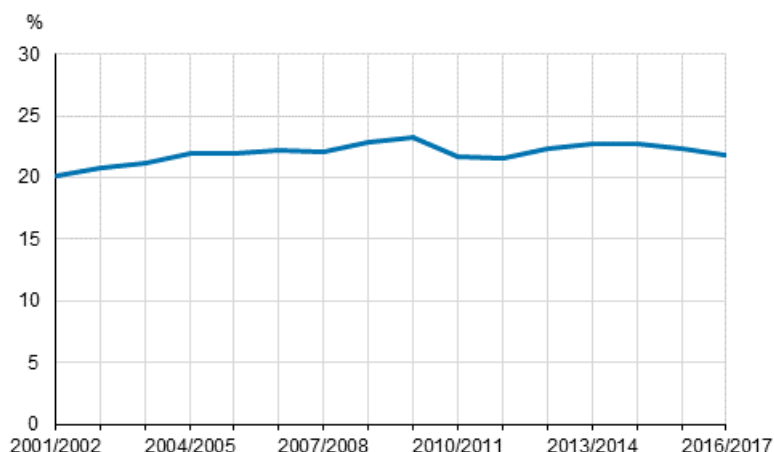
Kolme neljästä tehostetun tuen oppilaasta sai osa-aikaista erityisopetusta

Tehostettua tukea syksyllä 2017 saaneista oppilaista 74 prosentilla tukeen sisältyi osa-aikaista erityisopetusta, 55 prosentilla tukiopetusta ja 38 prosentilla avustaja- ja/tai tulkitsemispalveluja. Erityistä tukea saaneista oppilaista 40 prosentilla tukeen sisältyi osa-aikaista erityisopetusta, 36 prosentilla tukiopetusta ja 58 prosentilla avustaja- ja/tai tulkitsemispalveluja.

Peruskoululaisista 22 prosenttia sai osa-aikaista erityisopetusta

Lukuvuonna 2016–2017 osa-aikaista erityisopetusta sai kaikkiaan 120 100 oppilasta, mikä oli 22 prosenttia syksyn 2016 peruskoululaisista. Osuus on laskenut hivenen edellisestä lukuvuodesta.

Osa-aikaista erityisopetusta saaneiden peruskoululaisten osuus kaikista peruskoululaisista lukuvuosina 2001/2002–2016/2017, %

Syksyllä 2016 osa-aikainen erityisopetus sisältyi 37 100 oppilaan tehostettuun tukeen ja 15 700 oppilaan erityiseen tukeen. Vähennyslaskun avulla voidaan päätellä, että osa-aikaista erityisopetusta lukuvuonna 2016–2017 saaneista 120 100 oppilaasta noin 67 300 eli 56 prosenttia sai osa-aikaista erityisopetusta yleisenä tukena.

Ainakin 29 prosenttia peruskoululaisista sai jonkinlaista oppimisen ja koulunkäynnin tukea

Käytettävissä olevien tilastojen mukaan ainakin 29 prosenttia syksyn 2016 peruskoulun oppilaista sai jonkinlaista tukea lukuvuonna 2016–2017. Osuus on pysynyt samana viimeiset neljä vuotta. Tehostettua tukea, erityistä tukea tai osa-aikaista erityisopetusta yleisenä tukena sai lukuvuonna 2016–2017 yhteensä 157 736 oppilasta.

Yhä useampi ammatillisen koulutuksen opiskelija sai erityisopetusta

Tutkintoon johtavan ammatillisen koulutuksen opiskelijoista erityisopetusta saaneiden määrä on kasvanut ainakin vuodesta 2004 lähtien, jolloin tilastointi aloitettiin: vuonna 2004 erityisopetusta sai yhteensä 12 500, vuonna 2010 yhteensä 19 300 ja vuonna 2016 yhteensä 25 400 opiskelijaa. Erityisopetusta saaneiden osuus kaikista tutkintoon johtavan ammatillisen koulutuksen opiskelijoista oli samoina vuosina 5, 7 ja 9 prosenttia.

Vuonna 2016 nuorille suunnatun ammatillisen koulutuksen (oppilaitosmuotoisen opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen) opiskelijoita oli 120 357, joista 19 prosenttia oli erityisopiskelijoita. Miesopiskelijoista 20 prosenttia ja naisopiskelijoista 18 prosenttia oli erityisopiskelijoita. Kaiken kaikkiaan erityisopiskelijoista 56 prosenttia oli miehiä.

Nuorille suunnatun ammatillisen koulutuksen erityisopiskelijoista suurin osa (86 %) opiskeli ammatillisissa oppilaitoksissa. Ammatillisissa erityisoppilaitoksissa opiskeli 13 prosenttia ja muissa ammatillista koulutusta antavissa oppilaitoksissa noin prosentti erityisopiskelijoista.

Nuorille suunnatun ammatillisen koulutuksen erityisopiskelijoista 84 prosenttia opiskeli samassa ryhmässä (integroituina) muiden opiskelijoiden kanssa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Tehostettua tai erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat 2017	6
Liitetaulukko 2. Tehostettua tai erityistä tukea saaneiden peruskoulun oppilaiden saama osa-aikainen erityisopetus, tukiopetus sekä avustaja- ja tulkitsemispalvelut 2017.....	6
Liitetaulukko 3. Tehostettua tukea saaneet peruskoulun oppilaat 2011–2017	6
Liitetaulukko 4. Erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat oppivelvollisuuden pituuden mukaan 2017	7
Liitetaulukko 5. Erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat opetuksen toteutuspaikan mukaan 2017	7
Liitetaulukko 6. Erityistä tukea saaneet peruskoulun vuosiluokkien 1–9 ja lisäopetuksen oppilaat oppiaineiden oppimäärien mukaan 2017	7
Liitetaulukko 7. Erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat 1995–2017	8
Liitetaulukko 8. Osa-aikaista erityisopetusta saaneet peruskoulun oppilaat lukuvuodesta 2001–2002 lukuvuoteen 2016–2017	9
Liitetaulukko 9. Ammatillisen koulutuksen erityisopiskelijat erityisopetuksen toteutuspaikan mukaan 2004–2016.	10
Liitetaulukko 10. Tehostettua tai erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat maakunnittain 2017	11
 Laatuseloste: Erityisopetus.....	12

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Tehostettua tai erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat 2017

Vuosiluokat / sukupuoli	Tehostettua tukea saaneet oppilaat		Erityistä tukea saaneet oppilaat		Tehostettua tai erityistä tukea saaneet oppilaat		Peruskoulun oppilasmäärä
	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	
Esiopetus	225	2,1	899	8,5	1 124	10,6	10 582
Vuosiluokat 1–6	36 183	9,8	25 602	7,0	61 785	16,8	368 027
Vuosiluokat 7–9	17 826	10,0	16 506	9,3	34 332	19,3	177 607
Lisäopetus	46	8,7	117	22,2	163	31,0	526
Yhteensä	54 280	9,7	43 124	7,7	97 404	17,5	556 742
Pojat	34 891	12,2	30 455	10,7	65 346	22,9	285 339
Tytöt	19 389	7,1	12 669	4,7	32 058	11,8	271 403

Liitetaulukko 2. Tehostettua tai erityistä tukea saaneiden peruskoulun oppilaiden saama osa-aikainen erityisopetus, tukiopetus sekä avustaja- ja tulkitsemispalvelut 2017¹⁾

Oppilaan tuki sisältäen	Tehostettua tukea saaneet oppilaat	Osuus tehostettua tukea saaneista oppilaista, %	Erityistä tukea saaneet oppilaat	Osuus erityistä tukea saaneista oppilaista, %	Tehostettua tai erityistä tukea saaneet oppilaat	Osuus tehostettua tai erityistä tukea saaneista oppilaista, %
Osa-aikaista erityisopetusta	40 372	74,4	17 212	39,9	57 584	59,1
Tukiopetusta	29 999	55,3	15 707	36,4	45 706	46,9
Avustaja- ja/tai tulkitsemispalveluja	20 667	38,1	25 028	58,0	45 695	46,9
Muita kuin edellä mainittuja tukimuotoja	14 306	26,4	12 013	27,9	26 319	27,0

1) Oppilaan saama tehostettu tai erityinen tuki voi sisältää useita tukimuotoja, esimerkiksi sekä osa-aikaista erityisopetusta että avustaja- ja/tai tulkitsemispalveluja.

Liitetaulukko 3. Tehostettua tukea saaneet peruskoulun oppilaat 2011–2017

Vuosi	Esiopetus	Vuosiluokat 1–2	Vuosiluokat 3–6	Vuosiluokat 7–9	Lisäopetus	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	Peruskoulun oppilasmäärä
2011	240	3 841	8 454	5 324	97	17 956	3,3	541 931
2012	219	5 708	13 611	7 854	16	27 408	5,1	539 545
2013	193	7 172	17 084	10 538	46	35 033	6,5	540 477
2014	187	7 981	19 592	12 711	35	40 506	7,5	542 932
2015	188	8 718	22 238	14 667	47	45 858	8,4	546 065
2016	224	9 001	24 387	15 793	37	49 442	9,0	550 236
2017	225	10 001	26 182	17 826	46	54 280	9,7	556 742

Liitetaulukko 4. Erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat oppivelvollisuuden pituuden mukaan 2017

Oppivelvollisuuden pituus	Esiopetus	Vuosiluokat 1–6	Vuosiluokat 7–9	Lisäopetus	Yhteensä	Yhteensä, %
Ei pidennettyä oppivelvollisuutta	49	18 983	13 586	49	32 667	75,8
Pidennetty oppivelvollisuus	850	6 619	2 920	68	10 457	24,2
Yhteensä	899	25 602	16 506	117	43 124	100,0

Liitetaulukko 5. Erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat opetuksen toteutuspaikan mukaan 2017

Opetuksen toteutuspaikka	Esiopetus	Vuosiluokat 1–6	Vuosiluokat 7–9	Lisäopetus	Yhteensä	Yhteensä, %
Opetus kokonaan yleisopetuksen ryhmässä	259	5 562	3 091	18	8 930	20,7
Opetuksesta 51–99 % yleisopetuksen ryhmässä	74	3 880	3 972	3	7 929	18,4
Opetuksesta 21–50 % yleisopetuksen ryhmässä	4	2 496	1 954	3	4 457	10,3
Opetuksesta 1–20 % yleisopetuksen ryhmässä	36	3 504	2 138	2	5 680	13,2
Opetus kokonaan erityisryhmässä, muu kuin erityiskoulu	402	8 031	3 587	27	12 047	27,9
Opetus kokonaan erityisryhmässä, erityiskoulu	124	2 129	1 764	64	4 081	9,5
Yhteensä	899	25 602	16 506	117	43 124	100,0

Liitetaulukko 6. Erityistä tukea saaneet peruskoulun vuosiluokkien 1–9 ja lisäopetuksen oppilaat oppiaineiden oppimäärien mukaan 2017

Oppiaineiden oppimäärät / toiminta-alueittain opiskelu	Vuosiluokat 1–6	Vuosiluokat 7–9	Lisäopetus	Yhteensä	Yhteensä, %
Kaikkien aineiden oppimäärät ovat yleisopetuksen oppimääriä	15 877	6 525	24	22 426	53,1
Yhden oppiaineen oppimäärä on yksilöllistetty	2 218	2 876	4	5 098	12,1
Kahden tai kolmen oppiaineen oppimäärä on yksilöllistetty	2 786	2 533	12	5 331	12,6
Vähintään neljän oppiaineen oppimäärä on yksilöllistetty	3 392	3 867	33	7 292	17,3
Oppilas opiskelee toiminta-alueittain	1 329	705	44	2 078	4,9
Yhteensä	25 602	16 506	117	42 225	100,0

Liitetaulukko 7. Erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat 1995–2017 ¹⁾

Vuosi	Erityis- koulussa	Osuus peruskoulun oppilas- määrästä, %	Muussa perus- koulussa	Osuus peruskoulun oppilas- määrästä, %	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilas- määrästä, %	Perus- koulun oppilas- määrä
1995	10 871	1,8	6 142	1,0	17 013	2,9	588 162
1996	11 270	1,9	6 608	1,1	17 878	3,0	589 128
1997	11 901	2,0	8 099	1,4	20 000	3,4	592 375
1998	12 002	2,0	9 824	1,7	21 826	3,7	591 679
1999	11 884	2,0	12 481	2,1	24 365	4,1	591 272
2000	11 770	2,0	15 204	2,6	26 974	4,5	593 451
2001	10 986	1,8	19 846	3,3	30 832	5,2	595 727
2002	10 849	1,8	23 168	3,9	34 017	5,7	597 356
2003	10 461	1,8	26 378	4,4	36 839	6,2	597 414
2004	10 043	1,7	29 755	5,0	39 798	6,7	593 148
2005	9 663	1,6	33 115	5,6	42 778	7,3	586 381
2006	8 657	1,5	36 042	6,2	44 699	7,7	578 918
2007	8 169	1,4	37 916	6,6	46 085	8,1	570 689
2008	7 807	1,4	39 450	7,0	47 257	8,4	561 061
2009	7 089	1,3	40 079	7,2	47 168	8,5	553 329
2010	6 716	1,2	39 994	7,3	46 710	8,5	546 423
2011	6 046	1,1	38 035	7,0	44 081	8,1	541 931
2012	5 413	1,0	35 603	6,6	41 016	7,6	539 545
2013	5 349	1,0	34 285	6,3	39 634	7,3	540 477
2014	5 070	0,9	34 350	6,3	39 420	7,3	542 932
2015	4 607	0,8	35 400	6,5	40 007	7,3	546 065
2016	4 249	0,8	36 788	6,7	41 037	7,5	550 236
2017	4 258	0,8	38 866	7,0	43 124	7,7	556 742

1) Vuosien 1995–2010 erityisopetukseen otetut ja siirretyt oppilaat on rinnastettu erityistä tukea saaneisiin oppilaisiin.

Liitetaulukko 8. Osa-aikaista erityisopetusta saaneet peruskoulun oppilaat lukuvuodesta 2001–2002 lukuvuoteen 2016–2017

Luku- vuosi	Pojat		Tytöt		Yhteensä	Osuus perus- koulun oppilas- määrästä, %	Perus- koulun oppilas- määrä syys- luku- kaudella
	Yhteensä	Osuus peruskoulun poikien määrästä, %	Yhteensä	Osuus peruskoulun tyttöjen määrästä, %			
2001–2002	77 422	25,4	42 125	14,5	119 547	20,1	595 727
2002–2003	78 572	25,7	45 565	15,6	124 137	20,8	597 356
2003–2004	79 356	26,0	47 034	16,1	126 390	21,2	597 414
2004–2005	80 541	26,5	49 407	17,1	129 948	21,9	593 148
2005–2006	78 600	26,2	49 691	17,3	128 291	21,9	586 381
2006–2007	78 388	26,5	50 253	17,8	128 641	22,2	578 918
2007–2008	76 583	26,2	49 705	17,9	126 288	22,1	570 689
2008–2009	77 160	26,9	50 729	18,5	127 889	22,8	561 061
2009–2010	77 485	27,3	51 172	19,0	128 657	23,3	553 329
2010–2011	70 458	25,1	47 969	18,0	118 427	21,7	546 423
2011–2012	68 524	24,7	47 743	18,1	116 267	21,5	541 931
2012–2013	70 713	25,6	49 488	18,8	120 201	22,3	539 545
2013–2014	72 404	26,1	50 487	19,2	122 891	22,7	540 477
2014–2015	72 612	26,1	50 474	19,1	123 086	22,7	542 932
2015–2016	71 552	25,6	50 688	19,0	122 240	22,4	546 065
2016–2017	70 758	25,1	49 370	18,4	120 128	21,8	550 236

Liitetaulukko 9. Ammatillisen koulutuksen erityisopiskelijat erityisopetuksen toteutuspaikan mukaan 2004–2016

Vuosi	Ammatillisessa erityisoppilaitoksessa	Muussa ammatillisesta koulutusta antavassa oppilaitoksessa		Yhteensä ¹⁾	Osuus ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärästä, %	Ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärä
		Erityisopetuksryhmässä	Yleisopetuksen ryhmässä ²⁾			
2004	2 493	1 557	8 401	12 451	5,4	230 823
2005	2 464	1 863	9 618	13 945	5,7	243 398
2006	2 461	1 693	10 762	14 916	5,8	256 872
2007	2 461	1 718	11 279	15 458	5,8	266 479
2008	2 397	1 605	12 460	16 462	6,0	275 498
2009	2 536	1 659	14 066	18 261	6,5	281 572
2010	2 497	1 872	14 944	19 313	6,9	279 863
2011	2 579	1 805	15 679	20 063	7,2	279 266
2012	2 678	1 720	16 778	21 176	7,7	276 471
2013	2 873	1 487	17 414	21 774	7,9	277 184
2014	2 776	1 258	19 612	23 646	8,4	280 826
2015	3 196	1 049	20 100	24 345	8,6	282 338
2016	3 284	762	21 399	25 445	8,9	286 943

1) Vuonna 2016 erityisopiskelijoista 22 945 opiskeli oppilaitosmuotoisessa opetussuunnitelmaperusteisessa koulutuksessa, 2 084 näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa ja 416 oppisopimuskoulutuksessa.

2) Sisältää yleisopetuksen ryhmässä järjestetyn oppilaitosmuotoisen opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen koulutuksen, muualla kuin ammatillisissa erityisoppilaitoksissa järjestetyn näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sekä kaiken oppisopimuskoulutuksen.

Liitetaulukko 10. Tehostettua tai erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat maakunnittain 2017

Maakunta	Tehostettua tukea saaneet oppilaat		Erityistä tukea saaneet oppilaat		Tehostettua tai erityistä tukea saaneet oppilaat		Peruskoulun oppilasmäärä
	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	
Koko maa	54 280	9,7	43 124	7,7	97 404	17,5	556 742
Uusimaa	15 515	9,4	14 676	8,9	30 191	18,3	165 398
Varsinais-Suomi	4 629	10,3	4 523	10,1	9 152	20,4	44 787
Satakunta	2 008	9,4	1 886	8,9	3 894	18,3	21 303
Kanta-Häme	1 769	10,0	1 190	6,7	2 959	16,7	17 748
Pirkanmaa	5 449	10,4	3 141	6,0	8 590	16,4	52 251
Päijät-Häme	2 131	11,0	1 828	9,5	3 959	20,5	19 333
Kymenlaakso	1 757	10,9	1 956	12,2	3 713	23,1	16 084
Etelä-Karjala	1 309	11,3	963	8,3	2 272	19,7	11 546
Etelä-Savo	1 206	9,4	1 017	8,0	2 223	17,4	12 788
Pohjois-Savo	2 525	10,8	1 600	6,8	4 125	17,6	23 429
Pohjois-Karjala	1 656	11,3	1 179	8,1	2 835	19,4	14 609
Keski-Suomi	2 870	10,2	1 560	5,5	4 430	15,7	28 174
Etelä-Pohjanmaa	1 716	8,1	1 431	6,8	3 147	14,9	21 186
Pohjanmaa	2 115	10,6	1 148	5,8	3 263	16,4	19 922
Keski-Pohjanmaa	846	10,4	396	4,9	1 242	15,3	8 116
Pohjois-Pohjanmaa	4 615	8,7	2 996	5,6	7 611	14,3	53 193
Kainuu	505	7,4	470	6,9	975	14,3	6 833
Lappi	1 388	8,1	1 053	6,1	2 441	14,2	17 152
Ahvenanmaa	271	9,4	111	3,8	382	13,2	2 890

Laatuseloste: Erityisopetus

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilasto sisältää tietoja peruskoulun tehostetusta tuesta, erityisestä tuesta ja osa-aikaisesta erityisopetuksesta sekä ammatillisen koulutuksen erityisopetuksesta. Tietoa on kerätty myös lukiokoulutuksen opiskelijoista, joilla on terveydentilaan liittyviä erityisiä opetusjärjestelyjä. Heidän vähäisen määränsä vuoksi heistä ei ole juurikaan raportoitu tilastoissa.

Tietoja käytetään mm. koulutuksen suunnittelussa, tutkimuksessa ja arvioinnissa sekä kansainvälisissä koulutustilastoissa.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki voidaan jakaa yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Mikäli yleinen tuki ei riitä, annetaan tehostettua tukea. Ja mikäli tehostettu tuki ei riitä, annetaan erityistä tukea. Aiempien vuosien (2010 asti) erityisopetukseen otetut ja siirretyt peruskoulun oppilaat on rinnastettu tässä tilastossa erityisen tuen oppilaisiin.

Tehostettu tuki tarkoittaa oppilaan tukea, josta on tehty tehostetun tuen oppimissuunnitelma. Tehostettua tukea annetaan oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja (esimerkiksi tukiovetusta, osa-aikaista erityisopetusta, avustaja- tai tulkintapalveluja). Oppilaalle järjestettävä tuki kirjataan oppimissuunnitelmaan, joka laaditaan pedagogiseen arvioon perustuen yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa.

Erityinen tuki tarkoittaa oppilaan tukea, josta on tehty kirjallinen erityisen tuen antamista koskeva päätös. Erityistä tukea annetaan niille oppilaille, joille kasvun, kehityksen ja oppimisen tavoitteiden toteuttaminen ei toteudu riittävästi muilla tukitoimilla. Erityinen tuki järjestetään joko yleisen tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä ja se muodostuu erityisopetuksesta ja muusta tuesta. Ennen erityisen tuen päätöstä kuullaan oppilasta ja hänen huoltajaansa sekä tehdään pedagoginen selvitys, johon sisältyy arvio erityisen tuen tarpeesta. Päätös tarkistetaan ainakin toisen vuosiluokan jälkeen ja ennen seitsemännelle luokalle siirtymistä. Erityisen tuen oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.

Osa-aikaisella erityisopetuksella tarkoitetaan opetusta, jota oppilas voi saada muun opetuksen ohessa, jos hänellä on vaikeuksia oppimisessaan tai koulunkäynnissään. Oppilas voi saada osa-aikaista erityisopetusta myös tehostetun tai erityisen tuen aikana.

Ammatillisen koulutuksen erityisopetustilasto sisältää tietoja sellaisista ammatillisen koulutuksen opiskelijoista, joille on laadittu ammatillisen koulutuksen lain velvoittama henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.

Tilastoaineistot sisältävät kansalliset ja kansainväliset koulutusala- ja -asteluokitukset, oppilaitosta kuvaavat luokitukset sekä erilaiset alue- ja demografiset luokitukset. Ammatillisen koulutuksen erityisopetustilastossa erityisopetuksen perusteet on luokiteltu opetushallinnon kanssa sovitulla tavalla.

Peruskoulun erityisopetustilasto on laadittu opetuksen järjestäjien Tilastokeskukselle ilmoittamien tietojen perusteella. Ammatillisen koulutuksen erityisopetustilasto ja tiedot lukiokoulutuksen erityisistä opetusjärjestelyistä perustuvat koulutuksen järjestäjien Tilastokeskukselle ilmoittamiin tietoihin.

Tilastolain (23.4.2004/280 muut. 361/2013) mukaan valtion tilastotoimen tehtävänä on huolehtia yhteiskuntaolojen ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laatimisesta yleistä käyttöä varten. Laki Tilastokeskuksesta (24.1.1992/48) osoittaa tehtävän kuuluvan Tilastokeskukselle. Tilastokeskuksen työjärjestyksen mukaan väestö- ja elinolotilastot -tulosityksikkö tuottaa kyseisiä tilastoja mm. koulutuksesta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Peruskoulun erityisopetustilasto perustuu kouluittaisiin tietoihin, jotka Tilastokeskus on kerännyt verkkolomakkeella "Oppilaitostason oppilaat ja opiskelijat" opetuksen järjestäjiltä peruskouluissa järjestetystä opetuksesta. Ammatillisen koulutuksen erityisopetustilaston tiedot ja lukiokoulutuksen

erityisten opetusjärjestelyjen tiedot ovat Tilastokeskuksen koulutuksen järjestäjiltä tiedostosiirtoina keräämiä henkilö pohjaisia tietoja. Aineistot ovat kokonaisaineistoja.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tietojen käsittelyprosessin aikana tilaston perustana olevien tietojen korkea laatu varmistetaan useiden erilaisten tilastollisten tarkistusohjelmien avulla, tiedonantajille tehdyillä lisäkyselyillä sekä vertailuilla aiempiin vastaaviin tilastoihin ja muihin tietolähteisiin. Tiedonantajien ilmoittamien tietojen puutteet ja virheet vaikuttavat tilaston laatuun kuitenkin heikentävästi.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Aineisto on lopullinen ja ilmestyy vuosittain. Tiedot peruskoulun tehostettua ja erityistä tukea saaneista oppilaista ilmestyvät noin yhdeksän kuukautta viiteajankohdan jälkeen. Ensimmäiset tiedot niistä julkaistaan kuitenkin "Esi- ja peruskouluopetus" -tilaston yhteydessä jo noin kahden kuukauden kuluessa. Peruskoulun osa-aikaista erityisopetusta ja ammatillisen koulutuksen erityisopetusta käsittelevät tiedot valmistuvat noin vuoden kuluttua viiteajankohdasta.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastosta julkaistaan tietoja [tilaston kotisivuilla](#) ja [maksuttomassa Statfin-tietopalvelussa](#). Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan Koulutus, kulttuuri ja ajankäyttö -vastuualueelta, jossa tilasto laaditaan. Aineistosta on mahdollista tehdä tilauksesta erityisselvityksiä.

Lisää tietoa tilastossa käytetyistä käsitteistä löytyy tilaston kotisivulta. Tilastoissa käytetyt [luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen internetsivuilta](#) sekä painetuista luokituskäsikirjoista.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastokeskus on tehnyt useita koulutussektoreita kattavia erityisopetustilastoja lukuvuosilta 1979-1980, 1981-1982, 1983-1984 ja 1987-1988. Nämä tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia keskenään eivätkä myöhempien vuosien kanssa.

Vuodesta 1995 alkaen Tilastokeskus on kerännyt rahoitusnäkökulmasta erityisopetustietoja peruskoulujen erityisopetukseen otetuista ja siirretyistä ja vuodesta 2011 alkaen erityistä tukea saaneista oppilaista. Nämä tiedot ovat vertailukelpoisia mutta erityisopetuksen tilastoinnin näkökulmasta suppeita. Ne eivät sisällä tietoa esim. osa-aikaisesta erityisopetuksesta.

Vuonna 1998 ja vuodesta 2001 lähtien vuosittain Tilastokeskus on laatinut yksityiskohtaisemman erityisopetustilaston, jossa ovat mukana sekä peruskoulun erityisopetukseen otetut ja siirretyt (vuoteen 2010 asti) ja erityistä tukea saaneet oppilaat (vuodesta 2011 alkaen) että osa-aikainen erityisopetus. Tilastoinnissa tapahtuneiden muutosten vuoksi vuosien 1998 ja 2001 ja lukuvuoden 2001-2002 osa-aikaisen erityisopetuksen tiedot eivät ole keskenään vertailukelpoisia. Sen sijaan lukuvuoden 2001-2002 tietoja ja sitä tuoreempia tietoja voidaan vertailla keskenään.

Tietoja ammatillisen koulutuksen erityisopetuksesta on kerätty lukuvuoden 1987-1988 jälkeen vuodesta 1999 lähtien. Vuosien 1999-2003 tiedot ovat pääsääntöisesti vertailukelpoisia keskenään. Vuonna 2004 ammatillisen koulutuksen tilastoinnin perusjoukko muuttui niin, ettei vuoden 2004 tietoja voi suoraan verrata aiempien vuosien tietoihin.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Erityisopetustilasto on laadittu samoja periaatteita noudattaen kuin esi- ja peruskouluopetuksen ja ammatillisen koulutuksen tilastot. Näitä tilastoja voidaan hyvin käyttää rinnan, kunhan otetaan huomioon tilastojen erityispiirteet.

Lisätietoja

Heli Hiltunen 029 551 3314
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

koulutustilastot@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Koulutustilastot. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-1595 (pdf)